

RECENZJE

LELAND H. TOWLE, THOMAS C. HARFORD (EDS) *CULTURAL INFLUENCES AND DRINKING PATTERNS: A FOCUS ON HISPANIC AND JAPANESE POPULATIONS*. NIAAA, ROCKVILLE MD, 1988. MONOGRAPH NO 19

Jest to monografia poświęcona porównaniom transkulturowym prowadzonym w Japonii, w Korei Płd., na Tajwanie, wśród Japończyków, Koreańczyków i Chinczyków w Stanach Zjednoczonych, a także w Hiszpanii, w Meksyku oraz wśród osób pochodzenia latynoskiego w Stanach Zjednoczonych. Składają się na nią materiały sympozjum, które odbyło się w Narodowym Instytucie Badań nad Alkoholem w sierpniu 1986 roku w Waszyngtonie. Wykorzystano tu również materiały z pierwszej fazy badań Światowej Organizacji Zdrowia pt. "*Reakcje społeczności na problemy alkoholowe*", zwłaszcza z badań prowadzonych w Meksyku.

Praca zawiera interesujące rozważania Robina Rooma (Berkeley) na temat znaczenia badań transkulturowych w problematyce alkoholowej. Jeden z kierowników programu Światowej Organizacji Zdrowia, dr Irving Rootman przedstawia założenia badań WHO.

W Japonii - w czterech regionach - badano zarówno wzorce picia, jak i problemy alkoholowe. W Stanach Zjednoczonych badania nad pićm Japończyków prowadzono na Hawajach i w Kalifornii. Grupę kontrolną stanowili biali Amerykanie z Kalifornii. Wśród Japończyków zwraca uwagę wysoki procent abstynentów w grupie o najniższym wykształceniu i wśród rolników.

Tematem oddzielnego opracowania jest picie wśród Koreańczyków i Chinczyków.

Część monografii poświęcona jest reakcji zaczerwienienia skóry po wypiciu alkoholu, występującej nierzadko u Azjatów. Zaczerwienienie twarzy obserwowano u 44% Japończyków. Zaczerwienienie innych okolic ciała pojawiało się u ponad 20% respondentów. Osoby, u których występuje reakcja zaczerwienienia piją rzadziej i mniej aniżeli osoby, u których taka reakcja nie występuje. Jest to prawdopodobnie związane ze swoistością dehydrogenazy aldehydowej w tej grupie.

Badania dotyczące osób z kręgu języka hiszpańskiego prowadzono zarówno w Madrycie, jak i w Meksyku (jako część badania WHO), a także wśród Amerykanów pochodzenia latynoskiego. Wśród mieszkańców Madrytu picie jest rozpowszechnione i częste, zazwyczaj pijący spożywają niewielkie lub umiarkowane ilości trunków. Mieszkańcy Meksyku piją raczej rzadko, ale większe ilości alkoholu. Picie uważane jest za prawo dorosłych mężczyzn. Osoby pochodzenia latynoskiego w Stanach Zjednoczonych często przejmują normy społeczności, w których mieszka.

W dyskusji przytacza się sporo interesującego materiału, dotyczącego możliwości i ograniczeń badań transkulturowych, a także potrzeby wyjścia poza tradycyjne badania przeglądowe.

W całości monografia jest niezwykle interesującym źródłem informacji dla osób zajmujących się epidemiologia alko-

holową oraz aspektami kulturowymi picia i problemów alkoholowych.

Ignacy Wald